

Kako razlikovati stakleničku belu vaš od duvanske bele vaši?

Автор(и): проф. д-р Вили Харизанова, от Аграрен университет в Пловдив; проф. д.с.н Иванка Лечева

Дата: 16.03.2014 Брой: 3/2014

U Evropi, povrtarske i ukrasne kulture na otvorenom i u staklenicima su uglavnom oštećene od strane stakleničke bele mušice (*Trialeurodes vaporariorum*) i duvanske bele mušice (*Bemisia tabaci*).

Staklenička bela mušica. Odrasla jedinka ima žuto telo prekriveno belim voštanim slojem, dva para voštano-belih krila, crvene oči i antene sa četiri segmenta. Posедује veoma dobro razvijen usni aparat za bodenje i sisanje. Dužina tela je 1 – 1,5 mm. Jaje je izduženo-ovalno, zaobljeno na jednom kraju i zašiljeno na drugom. Na zaobljenom kraju se nalazi kratka bodlja kojom se pričvršćuje za parenhim listova. Neposredno nakon polaganja je svetložuto, a kasnije – sivo-smeđe do crno-smeđe, i dugačko je 0,6 – 0,7 mm. Larva prvog stupnja

je bleožuta, gotovo providna, sa tri para nogu, antenama i ljubičasto-crvenim očima. Larve drugog i trećeg stupnja su slično obojene, ali nemaju antene i noge i nepokretne su. Ove larve su duge do 0,8 – 1,0 mm. Larva četvrtog (poslednjeg) stupnja je eliptična i prekrivena dugim, uspravnim voštanim dlačicama, bleožute boje. Nakon određenog perioda hranjenja, ova larva se transformiše u takozvanu „lutku“ = puparijum. Odrasla jedinka izlazi kroz prorez u obliku slova T sa gornje strane puparijuma.

Duvanska bela mušica. Odrasli insekt liči na stakleničku belu mušicu, ali je manji i žućkastiji. Spoljašnje ivice krila su paralelne i izgledaju bliže telu, dok su kod stakleničke bele mušice raširenije i formiraju trougao. Neposredno nakon izleganja, telo je žuto, a krila su providna. Kasnije se pokriva belim voštanim slojem, ali ostaje žuće nego kod stakleničke bele mušice. Krila se takođe prekrivaju belim voštanim slojem i dobijaju beličastu boju. Nakon polaganja, jaje je žućkasto-zeleno, a kasnije svetlosmeđe. Njegova dužina je oko 0,2 – 0,25 mm – manje od jajeta stakleničke bele mušice. Larva prvog stupnja je providna, sa antenama, nogama i dobro razvijenim usnim aparatom za bodenje i sisanje, i dugačka je oko 0,25 – 0,3 mm. Larve drugog i trećeg stupnja su pljosnate, bez nogu i antena, a larva četvrtog stupnja – na početku svog razvoja – je široka i pljosnata, ali kasnije dobija izduženo-ovalni oblik i dugačka je 0,8 – 0,9 mm. Sa ovim oblikom i veličinom transformiše se u takozvanu „lutku“ = puparijum.

Stadijum	<i>Tr. vaporarium</i>	<i>Bemisia tabaci</i>
Jaja	Prva 1 – 2 dana bela, kasnije smeđa do crna 	Svetložuto-zelena, kasnije svetlosmeđa
Larva	Teško se razlikuje od larve <i>B. tabaci</i> 	Teško se razlikuje od larve <i>T. vaporarium</i>
Lutka:	Ovalna, bela, prekrivena uspravnim voštanim dlačicama. 	Često pljosnata i providna ili žuta.
Parazitirana od strane:		
<i>Encarsia formosa</i>	Crna neprozirna 	Smeđa, sa vidljivom obojenošću parazitoida
Odrasli insekt	Veći od <i>B. tabaci</i> , pobeljen voštanim ljuspicama, izgleda trouglasto 	Manji od <i>T. vaporariorum</i> , izgleda žuto zbog manje voštanih ljuspica, izduženiji
Optimalna temperatura razvoja	20 - 25°C	25 - 30°C
Životni vek	Relativno kratak pri visokoj temperaturi	Duži čak i pri visokoj temperaturi

Stadijum	<i>Tr. vaporarium</i>	<i>Bemisia tabaci</i>
Distribucija na biljkama	Na gornjem delu	Po celoj biljci
Šteta	Estetska šteta sa smanjenjem prinosa od medljike i čađavca, kao i od sisanja sokova.	Estetska šteta sa smanjenjem prinosa od medljike, čađavca i sisanja sokova. Male populacije uzrokuju snažne fiziološke promene sa simptomima sličnim virusnim oboljenjima.
Otpornost na insekticide	Slaba (niska)	Jaka (visoka)

Morfološke i biološke razlike između stakleničke i duvanske bele mušice (prema Koppert-u)